

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3109/2023. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.105/2021/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Józsa Zsolt ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, kérve a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.105/2021/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és annak – a Fővárosi Törvényszék 23.P.20.457/2020/17. számú ítéletére is kiterjedő hatályú – megsemmisítését. Álláspontja szerint a támadott bírósági ítéletek sértik a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése].
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz és a rendelkezésre álló bírósági ítéletek alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] A Szentendrei Rendőrkapitányság 2016. november 16-án lefoglalta az indítványozó (a későbbi per felperese) tulajdonában álló, a fia által vezetett személygépkocsit a hamisnak tűnő rendszám miatt, és mert a helyszínen a gépkocsi tulajdonjogát igazoló adásvételi szerződés nem volt feltalálható. Az indítványozó másnap bemutatta a személygépkocsi megvásárlását igazoló adásvételi szerződést. A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság (a későbbi per alperese, a továbbiakban: alperes vagy rendőrség) 2016. december 13-án arról értesítette az indítványozót, hogy bűncselekmény (egyedi azonosító jellel való visszaélés – a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 347. §) elkövetésének alapos gyanúja merült fel az indítványozóval szemben, ezért nyomozást folytat az ügyben. A rendőrség az Európai Gépjármű és Vezetői Engedély Információs Rendszer (EUCARIS) alapján azt állapította meg, hogy a perbeli gépkocsi rendszámának és magának a gépjárműnek más a tulajdonosa, illetve az indítványozó által bemutatott adásvételi szerződésben egy harmadik személy szerepelt eladóként. A rendőrség ezt követően megkeresést küldött a Nemzeti Bűnügyi Együttműködési Központ (NEBEK) részére a gépjármű tulajdonjogának tisztázása érdekében. A megkeresésre 2017. február 23-án érkezett válasz. A rendőrség 2017. február 16-án a lefoglalást megszüntette, arra tekintettel, hogy a gépkocsi nem került körözés alá, és azt 2017. március 2-án adta ki az indítványozó részére. A nyomozást pedig 2017. szeptember 15-én szüntette meg az ügyészség.
- [4] Az indítványozó – jelen ügy előzményeként – bírósághoz fordult, kereseti kérelmében sérelemdíj és kártérítés megfizetésére kérte kötelezni a rendőrséget. A Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék vagy elsőfokú bíróság) azonban 2019. november 25-én kelt végzésével a pert megszüntette. A törvényszék végzésében rögzítette, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 24. § (3) bekezdése alapján a közigazgatási jogkörben okozott kár (a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, a továbbiakban: Ptk. 6:548. §) megtérítése iránti igény előterjeszhetőségének eljárásjogi előfeltétele, hogy a közigazgatási ügyben (jelen ügyben: a lefoglalást elrendelő határozat elleni perben) eljáró bíróság a jogsértést már jogerősen megállapította. A sérelemdíj iránti igény előterjesztésének ez ugyan nem feltétele, mivel azonban a keresetlevél egységesnek tekintendő, ezért a bíróság az eljárást hivatalból megszüntette.
- [5] Ezt követően az indítványozó újabb keresetlevelet terjesztett elő, amelyben ezúttal már csak sérelemdíj iránti igényét kívánta érvényesíteni. Személyiségi jogsértésként az indítványozó személyes szabadságának sérelmére (ti., hogy külföldi lakóhelyéről Magyarországra kellett utaznia a folyamatban lévő büntetőeljárás, illetve a lefoglalás miatt), jelentős lelki megterhelésre (a frissen vásárolt gépkocsit a lefoglalás okán nem használhatta), a tisztességes eljáráshoz való joga (a rendőrség jogellenesen tartotta fenn a lefoglalást) sérelmére hivatkozott.

A törvényszék az indítványozó keresetét elutasította egyrészt arra tekintettel, hogy a tisztességes eljárás nem minősül személyiségi jognak, másrészt az indítványozó a lelki megterhelés állításán túl nem jelölt meg személyiségi jogot, harmadrészt az eljárásban való megjelenésre kötelezés nem minősül a személyi szabadság korlátozásának. A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéletábrábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

- [6] 1.2. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó azt állította, hogy a rendőrség megsértette a tisztességes és észszerű határidőn belüli hatósági eljáráshoz való jogát [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése]. Ezt alátámasztandó előadta, hogy: 1) a foglalási jegyzőkönyvet a foglalást követően hónapokkal később kapta kézhez 2) nem kapott jogorvoslati (panasztételi) kioktatást 3) a rendőrség a NEBEK-et csak 2016. december 2-án kereste meg 4) a rendőrség a belga hatóságokat kereste meg egy holland rendszámmal kapcsolatban, annak ellenére, hogy az indítványozó megadta a holland hatóság (RDW) elérhetőségét 5) a rendőrség nem vette figyelembe, hogy a gépjármű adásvételi szerződésén azért nem az eredeti tulajdonos szerepelt, mert bizományosi értékesítés történt.
- [7] Az indítványozó álláspontja szerint a lefoglalás indokolatlanul tartott 92 naptári napig, tekintettel arra, hogy a lefoglalás napján az adásvételi szerződés bemutatásával igazolta a tulajdonjogát. A rendőrség ugyanis arra hivatkozva foglalta le a gépkocsit, hogy annak tulajdonjogát a rendőrségi intézkedés során nem sikerült tisztázni. Az indítványozó hivatkozása szerint a később megindított büntetőeljárás a forgalmi rendszám valós vagy hamis minőségének megállapítását célozta, ehhez azonban nem volt szükség a gépjármű lefoglalásának fenntartására. A lefoglalás jogszerűtlen fenntartása, illetve az eljárás észszerűtlen elhúzása sértette a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint a bíróságok – azzal, hogy a sérelemdíj iránti igényét elutasították – lényegében helybenhagyták a rendőrség alapjogsértő határozatát, ezért a bírósági ítéletek is sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [10] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári perben felperes volt, így érintettsége megállapítható. Az indítvány részben megfelel a határozott kérelem követelményeinek is, mivel megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét kijelölő alaptörvényi és törvényi rendelkezést, a támadott bírósági döntést, az Alaptörvény megsértett rendelkezését, az eljárás megindításának indokait, illetve kifejezett kérelmet tartalmaz az alaptörvény-ellenesnek talált bírói döntés megsemmisítésére. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségek kimerítése után, a törvény által biztosított hatvan napos határidőn belül terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [11] Ugyanakkor az indítványozó nem terjesztett elő alkotmányjogilag releváns indokolást arra nézvést, hogy egy olyan ügyben, ahol a lefoglalás tárgyát képező gépjármű tulajdonjoga nem tisztázott, a gépjármű forgalmi rendszámának eredete kétes, a forgalmi engedély adathiányos és nem tartalmaz hivatalos pecsétet, továbbá a gépjármű tulajdonjogát az indítványozó csak valószínűsíteni tudta, de bizonyítani nem és a hatóságok sem tudták kétséget kizáró módon megállapítani a tulajdonos kilétét, miért és mennyiben sérült az észszerű határidő elve a 92 naptári napos ügyintézési határidő okán.
- [12] Az Alkotmánybíróság a 2/2017. (II. 10.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze a büntető bíróságok észszerű ügyintézésével kapcsolatos gyakorlatát és rögzítette, hogy a büntetőeljárás időtartama – a büntetőeljárásra vonatkozó törvény betartása esetén is – sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, ha abban az eljáró bíróságoknak felróható indokolatlan téltlenségi időszakok tapasztalhatók és a büntetőper kirívó hosszát az ügy bonyolultsága sem indokolja. Ennek alapján egy abszolút értelemben rövid időtartamú büntetőeljárás is lehet elhúzódó, ha a büntetőeljárás tényeiből nem állapítható meg az eljáró bíróságok azon erőfeszítése, amely arra irányul, hogy a vádról a tisztességes eljárás követelményrendszerének szem előtt tartása mellett mielőbb döntést hozzanak (Indokolás [82]).
- [13] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is irányadónak tekintette az Abh.-ban foglaltakat és annak figyelembevételével megállapította, hogy az indítványozó nem indokolta meg, hogy a lefoglalás 90 napot alig meghaladó időtartama miért sértette az észszerű idő elvét, különös tekintettel arra, hogy a nyomozás során indokoltan

tétlenségi időszakok nem voltak feltárhatók. A nyomozó hatóságnak nem volt ráhatása a megkeresések teljesítési idejére, illetőleg az indítványozó érdekeinek figyelembevételével (tulajdonjog valószínűsítése, indokolatlan őrzési költség elkerülése) a lehető leghamarabb megszüntette a lefoglalást.

- [14] 3. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a fentiekben foglaltak alapján az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjára hivatkozással, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. február 21.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2942/2021.

